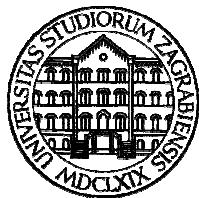

**REZULTATI ANKETE
O E-UČENJU
NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU
(PROSINAC 2010. GODINE)**

SVIBANJ 2011. GODINE

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

URED ZA E-UČENJE

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR

CENTAR ZA E-UČENJE

Dr.sc. Zoran Bekić

Sandra Kučina Softić, dipl.ing.

SADRŽAJ

E-UČENJE NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU	3
PROVEDBA ANKETE.....	3
REZULTATI ANKETE.....	5
I STANJE NA FAKULTETU/AKADEMIJI.....	5
II OČEKIVANJA FAKULTETA AKADEMIJE OD E-UČENJA	22
III PLANOVI FAKULTETA/AKADEMIJE U PODRUČJU E-UČENJA	26
ZAKLJUČAK.....	30
PRILOG: ANKETNI UPITNIK.....	32

E-učenje na Sveučilištu u Zagrebu

Donošenjem Strategije e-učenja u lipnju 2007. godine, započeo je proces sustavne implementacije e-učenja na Sveučilištu u Zagrebu. Ured za e-učenje redovito prikuplja podatke o implementaciji e-učenja na sastavnica Sveučilišta te se prema tim podacima može zaključiti da se većina sastavnica Sveučilišta u Zagrebu uključila u implementaciju e-učenja na Sveučilištu, iako se poduzete aktivnosti i ostvareni iskoraci sastavnica još razlikuju: od onih značajnih koji se odnose na izradu strateških planova i provođenje konkretnih sustavnih aktivnosti, poduprijetih i u finansijskom i nastavnom pogledu, pa do tek početnih koraka kao što su sastanci i rasprave na fakultetskim vijećima o e-učenju i njegovim mogućnostima.

E-učenje na pojedinim sastavnicama Sveučilišta koristi se već niz godina te pojedine sastavnice koriste svoje sisteme za e-učenje ili su ih uspostavili u zadnje dvije godine.

Centar za e-učenje Sveučilišnog računskog centra (Srce), koji obavlja i poslove sveučilišnog Ureda za e-učenje, kontinuirano radi na sustavnoj implementaciji e-učenja. Jedan od temeljnih ciljeva rada Ureda je poticanje i praćenje provedbe sveučilišne strategije e-učenja. Centar za e-učenje promovira, potiče i širi informaciju o e-učenju putem mreže e-učenja u koju su uključeni predstavnici za e-učenje sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, nastavnici, studenti i svi zainteresirani za e-učenje. Centar organizira i redovita mjeseca druženja na temu e-učenja koja se održavaju svaki treći ponедjeljak u mjesecu u Srcu već četvrtu godinu za redom. Centar je uspostavio i održava središnji sveučilišni sustav za e-učenje Merlin na kojem svi nastavnici Sveučilišta u Zagrebu mogu besplatno otvoriti virtualne kolegije. Trenutno se na sustavu za e-učenje Merlin nalazi preko 1.100 kolegija te ga koristi oko 15.000 korisnika. Uz sustav za e-učenje Merlin korisnici mogu koristiti *e-portfolio* sustav i sustav za *webinare*. Osim podrške korisnicima putem helpdeska i konzultacija Centar za e-učenje pripremio je i priručnike za nastavnike i studente o korištenju ovih sustava. Centar je također pripremio i održava tečajeve o osnovama rada u sustavu Merlin te o naprednom radu u sustavu Merlin, tečaj o pripremi i održavanju *webinara* i tečaj kako izraditi *e-portfolio* koji pomaže korisnicima da što lakše i brže upoznaju sustave i počnu izrađivati svoj virtualni kolegi.

Provjeda ankete

Ured za e-učenje, odnosno Centar za e-učenje u Srcu provodi anketu o e-učenju na Sveučilištu u Zagrebu sustavno, već četvrtu godinu zaredom. Cilj ankete je pratiti aktualno stanje i planove fakulteta i akademija vezano uz primjenu e-učenja, odnosno primjenu ICT u sveučilišnoj nastavi. Dodatno, cilj je i sagledavanje pomaka koji su ostvareni od početka sustavne primjene na području implementacije e-učenja na Sveučilištu u Zagrebu, te eventualnih promjena u viđenjima i očekivanjima fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu (dalje u tekstu: sastavnica) od primjene ICT u procesu obrazovanja.

Anketni upitnik je isti kao i prošle godine kada su dodana pitanja koja se odnose na utvrđivanje stanja na fakultetu/akademiji vezanih uz e-učenje gdje je procjena postotaka kolegija koji primjenjuju neke od načina korištenja tehnologije zamijenjena brojem kolegija koji koriste neku od definiranih razina primjene tehnologija e-učenja. Na prijedlog Povjerenstva za e-učenje, Senat Sveučilišta u Zagrebu je na 3. sjednici Senata održanoj 17. studenoga 2009. donio odliku o oblicima sveučilišne nastave prema razini primjene tehnologija e-učenja. Tekst Odluke je objavljen na web stranicama Sveučilišta <http://www.unizg.hr/nastava-i-studenti/e-ucenje/>

Anketni upitnik ispunjavali su službeno delegirani predstavnici za e-učenje na određenom fakultetu/akademiji, od kojih je jedna od delegiranih osoba prodekan za nastavu. U tom smislu provedena **anketa prvenstveno odražava videnje i stavove uprava fakulteta i akademija o stanju i perspektivi primjene tehnologija e-učenja i ICT u obrazovnom procesu na Sveučilištu u Zagrebu**.

Anketa je provedena u veljači 2011. godine i u njoj su sudjelovali svi fakulteti/akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Anketni upitnik sastojao se od ukupno 66 pitanja, koja su bila podijeljena u četiri cjeline:

- I. Procjena stanja na fakultetu/akademiji

U ovoj (najvećoj) grupi pitanja traženi su podaci o stanju i postojećim uvjetima na sastavnica Sveučilišta, kao i podaci o razini uporabe ICT i tehnologija e-učenja u obrazovnom procesu.

II. Očekivanja fakulteta/akademije od e-učenja

Kroz odgovore na ovu grupu pitanja uprave fakulteta/akademija su rangirale važnost pojedinih prednosti i mogućnosti koje donose ICT i e-učenje za svaku od sastavnica i konkretne uvjete u kojima ta sastavnica djeluje.

III. Planovi fakulteta/akademija u području e-učenja

Fakulteti/akademije očitovali su se o svojim planovima vezanim uz implementaciju e-učenja u obrazovnom procesu.

IV. Dodatne napomene i poruke

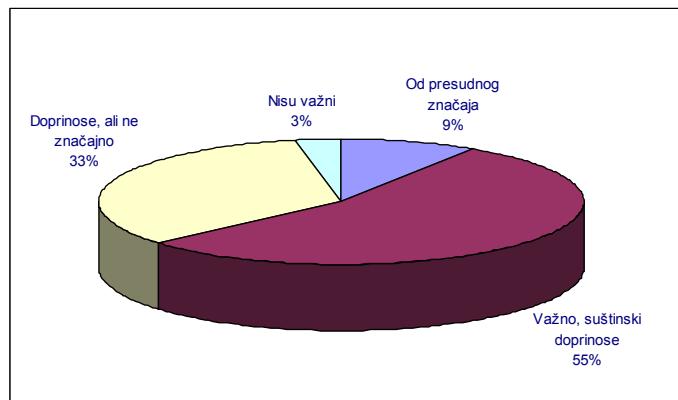
Odgovore na anketni upitnik dostavile su sve 33 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu iako nisu sve od njih odgovorile na sva pitanja.

Ovom prilikom posebno se zahvaljujemo predstvincima fakulteta i akademija na suradnji u popunjavanju anketnih upitnika.

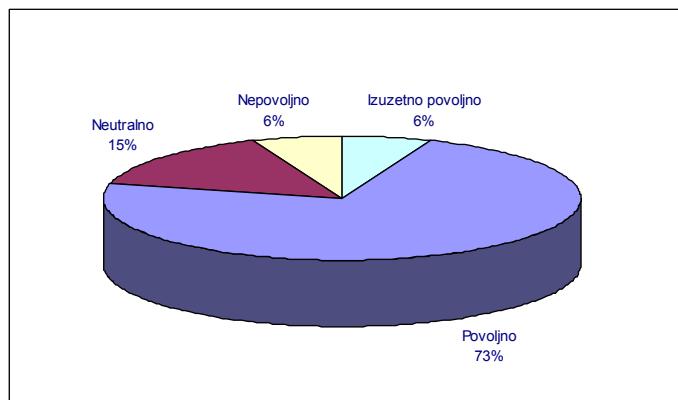
U nastavku donosimo osnovne zbirne podatke iz obrađenih anketnih upitnika.

I STANJE NA FAKULTETU / AKADEMIJI

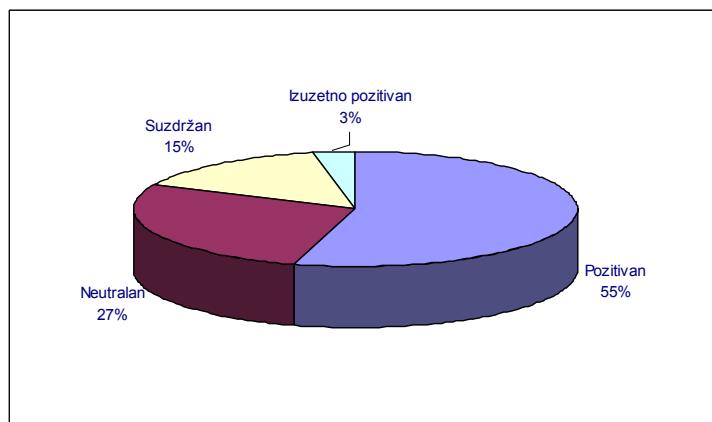
Pitanje 1: Kako uprava fakulteta/akademije trenutno vidi ulogu e-učenja, odnosno ICT u unapređenju kvalitete obrazovnoga procesa?

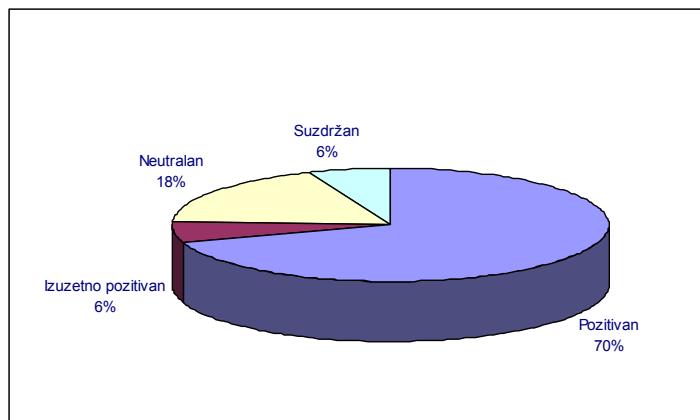
Pitanje 2: Stanje na fakultetu/akademiji za primjenu e-učenja je...

Pitanje 3: Odnos nastavnika prema e-učenju, odnosno primjeni ICT u obrazovnom procesu je...

Pitanje 4: Odnos studenata prema e-učenju, odnosno primjeni ICT u obrazovnom procesu je...

Pitanje 5: Fakultet/akademija ima strateški i/ili razvojni dokument u kojem je prisutno i pitanje e-učenja?

Osam fakulteta Sveučilišta u Zagrebu ima strateški i/ili razvojni dokument u kojem su prisutna pitanja e-učenja.

Pitanje 6: Na fakultetu/akademiji se posebno vrednuje doprinos nastavnika u primjeni e-učenja u nastavi?

31 fakultet/akademija negativno su odgovorili na ovo pitanje. Samo dva fakulteta odgovorila su da se kod njih posebno vrednuje doprinos nastavnika u primjeni e-učenja u nastavi.

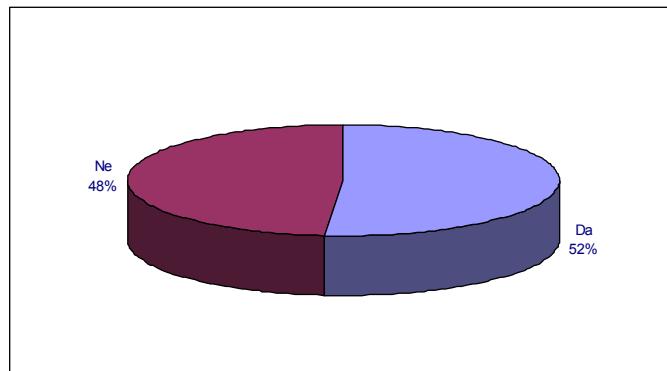
Pitanje 7: Na fakultetu/akademiji postoji informacijski sustav s evidencijom studija, kolegija, studenata i njihovih rezultata (ocjena)?

Na 32 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu postoji informacijski sustav s evidencijom studija, kolegija, studenata i njihovih rezultata.

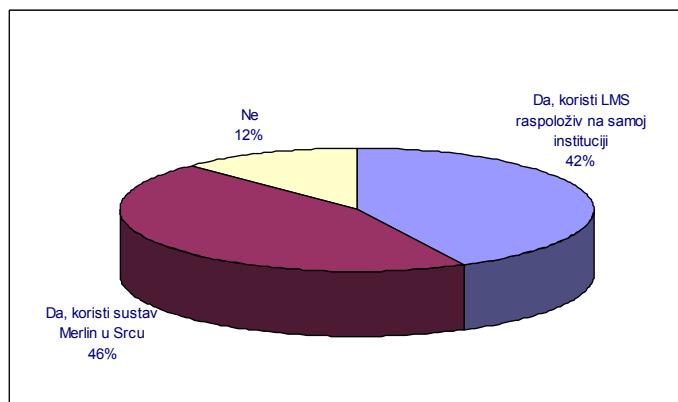
Pitanje 8: Ako je odgovor na prethodno pitanje "DA" molimo navedite naziv informacijskog sustava (npr. ISVU).

Ukupno 31 fakultet/akademija koristi informacijski sustav visokih učilišta ISVU, a dva fakulteta još nisu ušla u ISVU i koriste svoje vlastite informacijske sustave.

Pitanje 9: Na fakultetu/akademiji studenti imaju pristup digitalnoj knjižnici/udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima u digitalnom obliku?

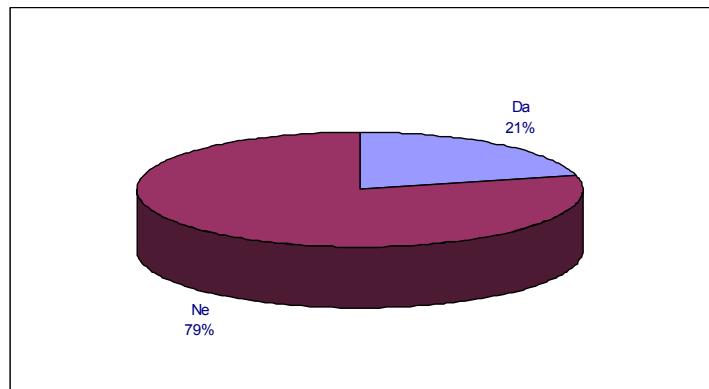
Pitanje 10: Fakultet/akademija koristi sustav za e-učenje (LMS)?

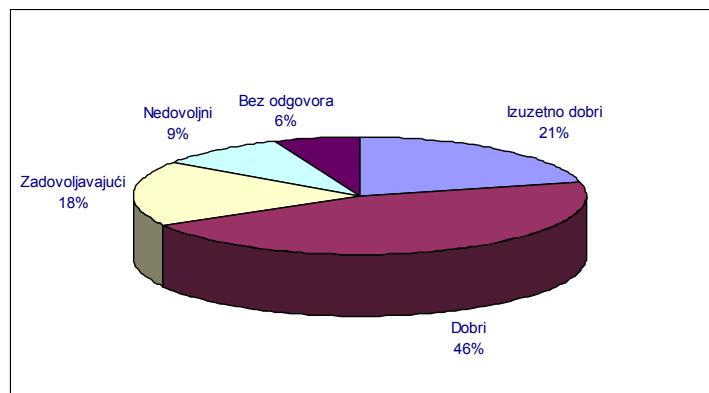
Pitanje 11: Ako je odgovor na prethodno pitanje "DA" molimo navedite naziv/nazine LMS koji se koriste

29 fakulteta/akademija koristi sustave za e-učenje. Najviše ih koristi sustave bazirane na sustavu Moodle (27), od čega njih 15 koristi središnji sveučilišni sustav za e-učenje Merlin. Nekoliko fakulteta koristi, uz Moodle, i druge sustave kao što su: Claroline, e-front, Microsoft Sharepoint LMS ili vlastito razvijeni sustav. Na nekim fakultetima nastavnicima je dostupno više sustava za e-učenje.

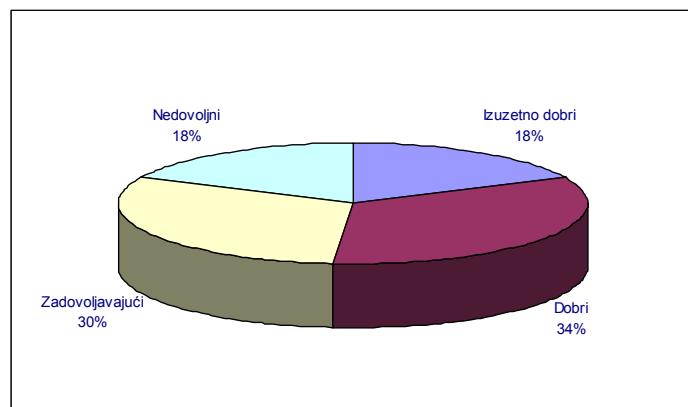
Pitanje 12: Na fakultetu/akademiji je uspostavljeno i koristi se virtualno okruženje za učenje i podučavanje (VLE)?

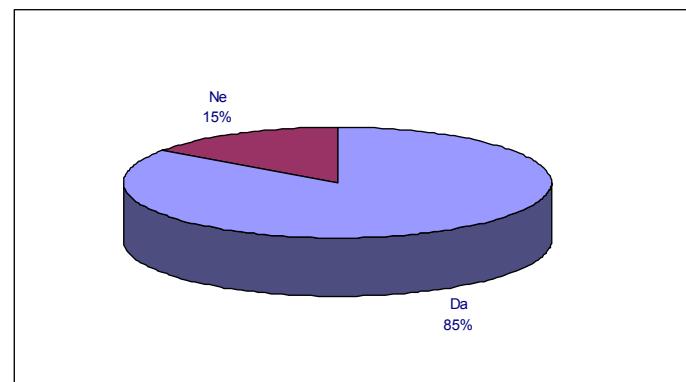
Pitanje 13a: Uvjeti (opremljenost računalima, pristup Internetu) za nastavnike fakulteta/akademije za uporabu e-učenja i ICT u obrazovanju

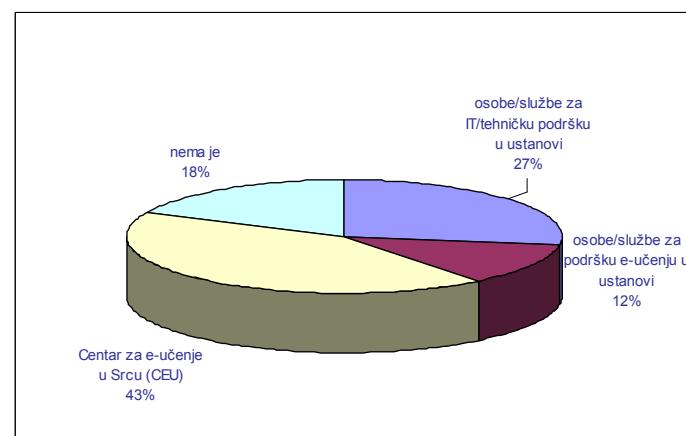
Pitanje 13b: Uvjeti (opremljenost računalima, pristup Internetu) za studente fakulteta/akademije za uporabu e-učenja i ICT u obrazovanju

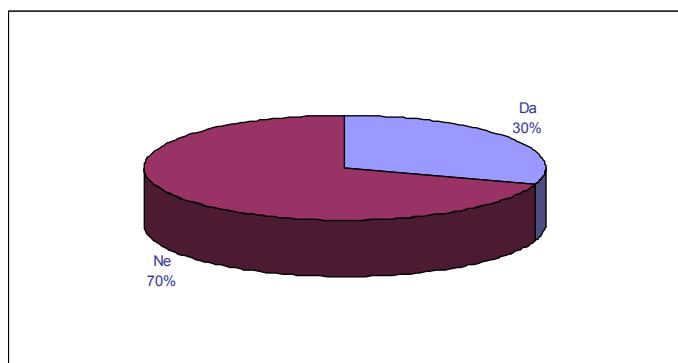
Pitanje 14: Na fakultetu/akademiji postoji služba za primjenu ICT i održavanje ICT infrastrukture?

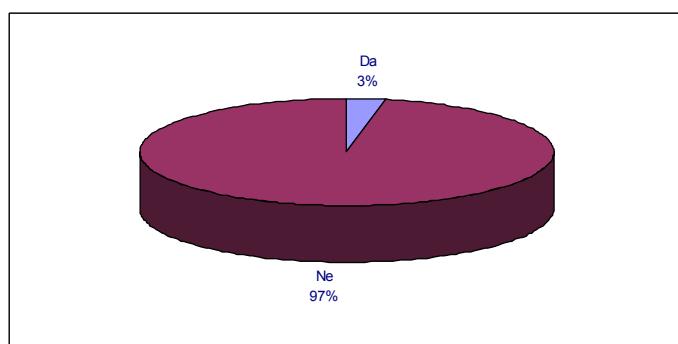
Pitanje 15: Tehničku podršku pri izradi materijala za e-učenje nastavnici Vaše ustanove dobivaju od...

Pitanje 16: Na fakultetu/akademiji postoji poseban fond/sredstva za unapređenje nastave

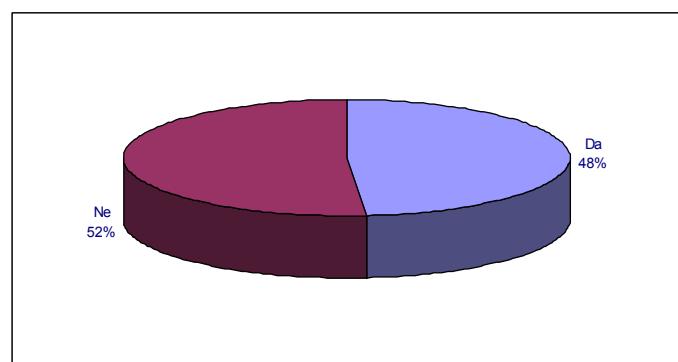
Pitanje 17: Na fakultetu/akademiji postoji poseban fond/sredstva za primjenu e-učenja i izradu materijala za e-učenje

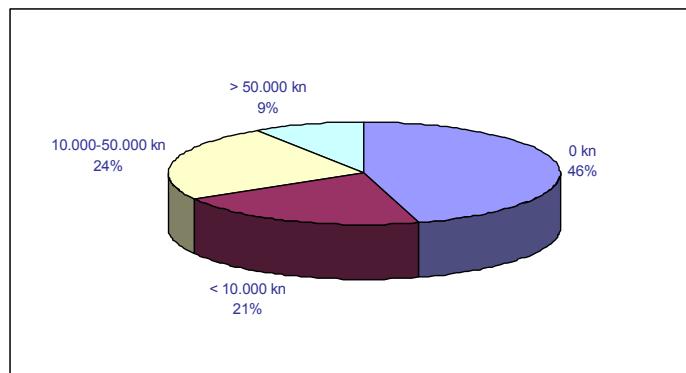
Pitanje 18: Ako je fakultet /akademija uključen u domaću ili međunarodnu suradnju/projekte u području e-učenja, molimo navedite osnovne podatke (partneri, naziv i vrstu projekta i sl.).

Svega tri fakulteta imaju projekte u području e-učenja u koje su uključeni. Radi se o međunarodnim projektima.

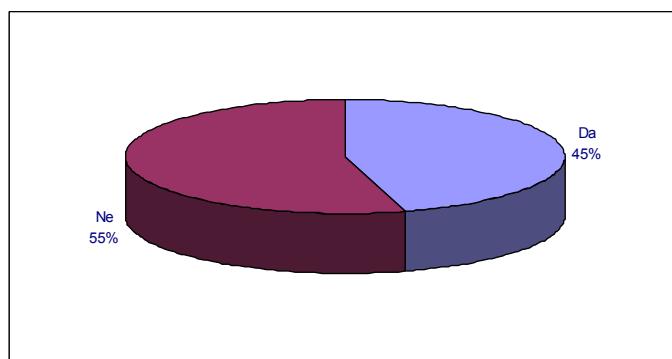
Pitanje 19: Na fakultetu/akademiji postoji sveučilišna bežična mreža (eduroam wireless)

Pitanje 20: Sredstva koja je fakultet/akademija uložila u primjenu e-učenja u ak. god. 2009./10.

Pitanje 21: Fakultet/akademija uključila je aktivno i knjižnicu u proces primjene e-učenja (studentima su dostupni digitalni sadržaji knjižnice))

U nastavku slijede odgovori na pitanja u kojima su traženi podaci o broju kolegija koji koriste jednu od razina primjene tehnologija e-učenja u nastavi u 2010. godini.
Odluka o oblicima Sveučilišne nastave prema razini primjene tehnologija e-učenja donesena je na Senatu Sveučilišta u Zagrebu u studenom 2009.

U s t a n o v a	P o d r u č j e	Preddiplomski studij					Diplomski studiji					Poslijediplomski studiji					Integrirani preddiplomski i diplomski studij					
		Broj kolegija koji koriste razinu 1 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 2 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 3 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Ukupni broj kolegija na studiju bez obzira na razine	Ukupan broj kolegija prema podacima iz ISVU	Broj kolegija koji koriste razinu 1 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 2 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 3 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Ukupni broj kolegija na studiju bez obzira na razine	Broj kolegija koji koriste razinu 1 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 2 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 3 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Ukupni broj kolegija na studiju bez obzira na razine	Broj kolegija koji koriste razinu 1 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 2 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 3 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Ukupni broj kolegija na studiju bez obzira na razine	Ukupan broj kolegija na integriranim preddiplomskim i diplomskim studijima prema podacima iz ISVU			
23																						
ARH	TEH	20	35	6	61	167	28	30	6	64	96	21	16	0	37						0	
FER	TEH	115	50	10	115	138	251	120	20	251	283	213	0	0	213						0	
FKIT	TEH	3	2	0	5	177	0	5	0	5	153	0	1	0	1						0	
FPRZ	TEH	80	73	30	183	138	94	64	60	218	182	0	0	0	51						0	
FSB	TEH	60	5	0	65	373	13	2	0	15	380	0	0	0	0						0	
GEODET	TEH	14	27	-	55	55	6	15	-	68	82	4	5	-	20						0	
GRAD	TEH	33	12	-	45	52	8	4	-	12	138	2	-	-	2						0	
GRAF	TEH	2	9	6	17	81	1	10	7	18	71	-	-	-	-						0	
GTF	TEH	44	0	0	55	63	19	0	0	50	51	-	-	-	0						0	
MET	TEH	8	3	0	37	47	4	0	0	40	41	2	0	0	21						0	
RGN	TEH	48	2	0	77	98	83	13	0	123	201	15	0	0	97						0	
TTF	TEH	9	1	0	10	144	1	0	0	1	137	0	0	0	0						0	
PMF	PRI	105	39	-	105	389	120	20	-	120	787	-	7	-	-						688	
FBF	BMED	0	0	0	0	0	-	-	-	-	68	100	0	0	115	120	6	0	157	173		
MF	BMED	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0				0	11	23	4	38	329		
STF	BMED	0	0	0	0	0	-	-	-	-	166	0	0	0	0	52	16	0	68	97		
VEF	BMED	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	357	0	0	357	141	5	0	141	143		
AGR	BTEH	40	18	8	66	190	57	10	5	72	269	3	2	1	6						0	
PBF	BTEH	-	6	-	6	162	-	3	-	3	164	-	-	-	-						0	
ŠMF	BTEH	7	4	0	11	123	4	1	0	5	0	0	0	0	0						0	
EF	DRU	150	3	1	215	228	45	-	-	73	115				211						0	
ERF	DRU	150	18	0	168	223	141	8	0	147	225	62	30	0	62						0	
FOI	DRU	43	113	15	171	177	5	36	15	56	104	22	21	4	47	-	-	-	-	-	15	
FPZ	DRU	120	30	0	120	0	45	10	0	45	0	12	0	0	12						0	
KIF	DRU	0	0	0	0	71	-	-	-	0	0	34	0	34	0	113	3	116	139			
PRAVO	DRU	-	-	-	-	116	29	0	0	29	94	30	0	0	30						216	
UF	DRU	-	-	-	-	0	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	355		
FF	HUM	137	280	96	513	1310	80	145	82	307	-	31	57	33	121							
HS	HUM	-	-	-	-	291	-	-	-	-	241	18	1	0	18						0	
KBF	HUM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	382	
ADU	UMJ	-	3	-	3	346	2	-	2	2	252											0
ALU	UMJ	15	0	0	260	-	15	0	0	57	0	10	0	0	30						0	
MA	UMJ	2	3	-	5	473	2	3	-	5	202											0
Ukupno		1205	736	172	2368	5632	1051	501	195	1786	4502	902	174	38	1485	324	163	7	520	2537		

Podaci o broju kolegija u ISVU sustavu dobiveni iz ISVU sustava na dan 5. travnja 2011. godine.

ISVU nema podatke o poslijediplomskim studijima.

Broj kolegija/predmeta je broj predmeta koji se nalazi u nastavnom programu (uključujući i stručne studije). Studijski programi na pojedinoj sastavnici mogu dijeliti dio predmeta te se isti predmet može izvoditi na više studijskih programa. Predmeti koje se ne izvode, ali ih studenti ipak upisuju (npr. za studente dodiplomskih studija) se ne nalaze u nastavnom programu.

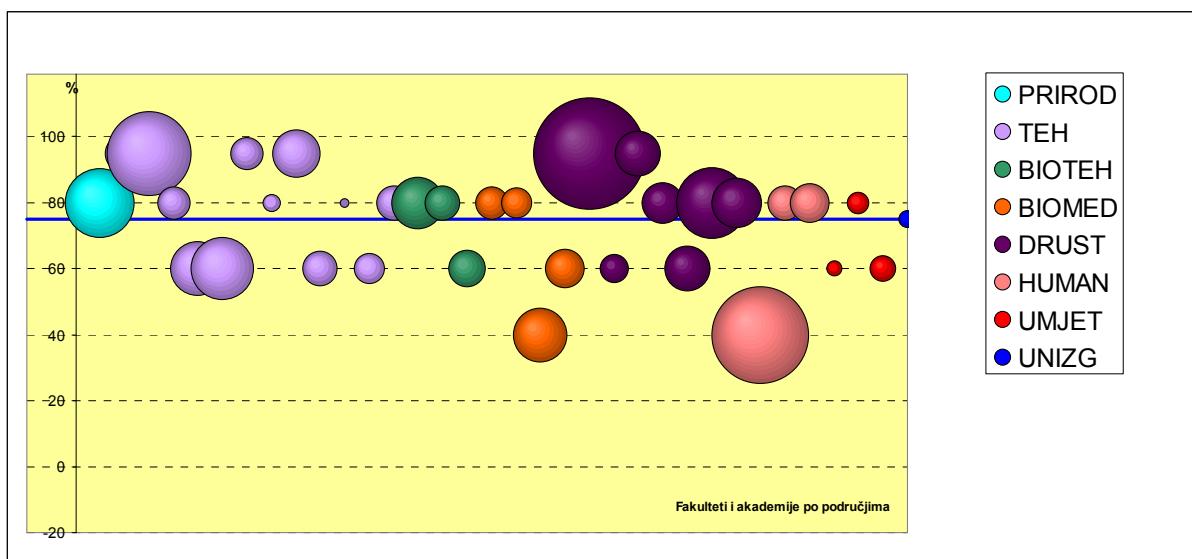
Broj predmeta koje je upisao barem jedan student obuhvaća i predmete koji se ne nalaze u nastavnom programu, ali ih studenti imaju na upisnom listu za akademsku godinu 2010./2011.

U nastavku slijede odgovori na pitanja u kojima su tražene kvantitativne procjene o broju osobnih i prijenosnih računala koje imaju studenti i nastavnici, te koliko nastavnici koriste e-mail i imaju svoje web stranice ili e-portfolio.

Ovisno od relativnog broja studenata pojedinog fakulteta/akademije "veličina" pojedinog fakulteta/akademije koji je sudjelovao u anketi iskazana je veličinom kružnice na grafu.

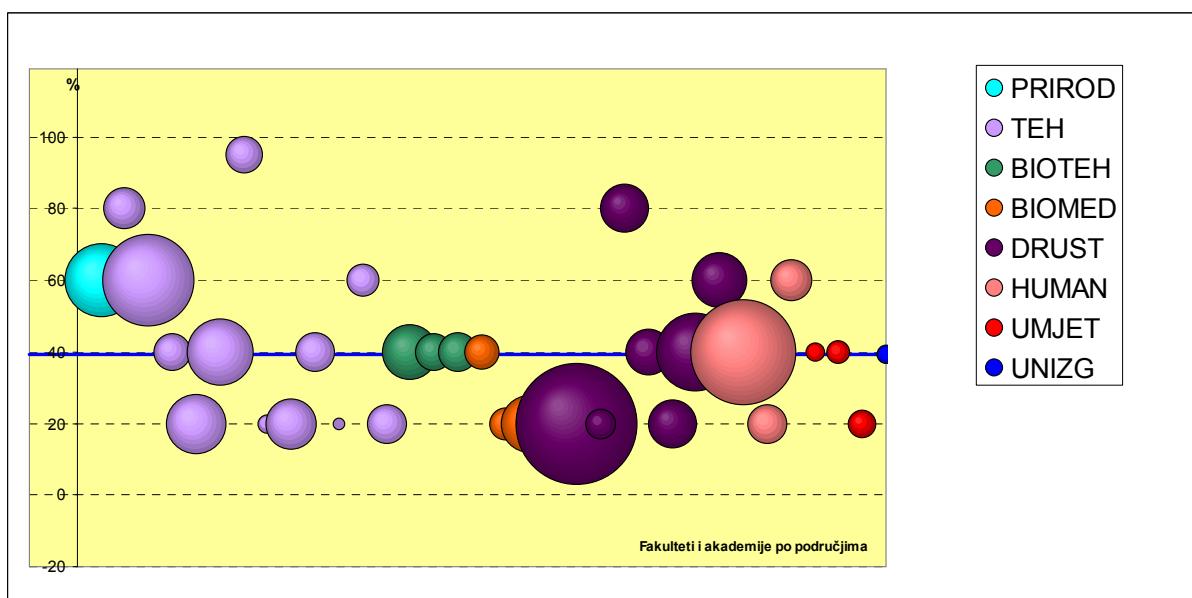
Prosjek na razini Sveučilišta u Zagrebu označen je plavom linijom.

Pitanje 26: Postotak studenata koji kod kuće/u studentskom domu imaju vlastito osobno (stolno) računalo

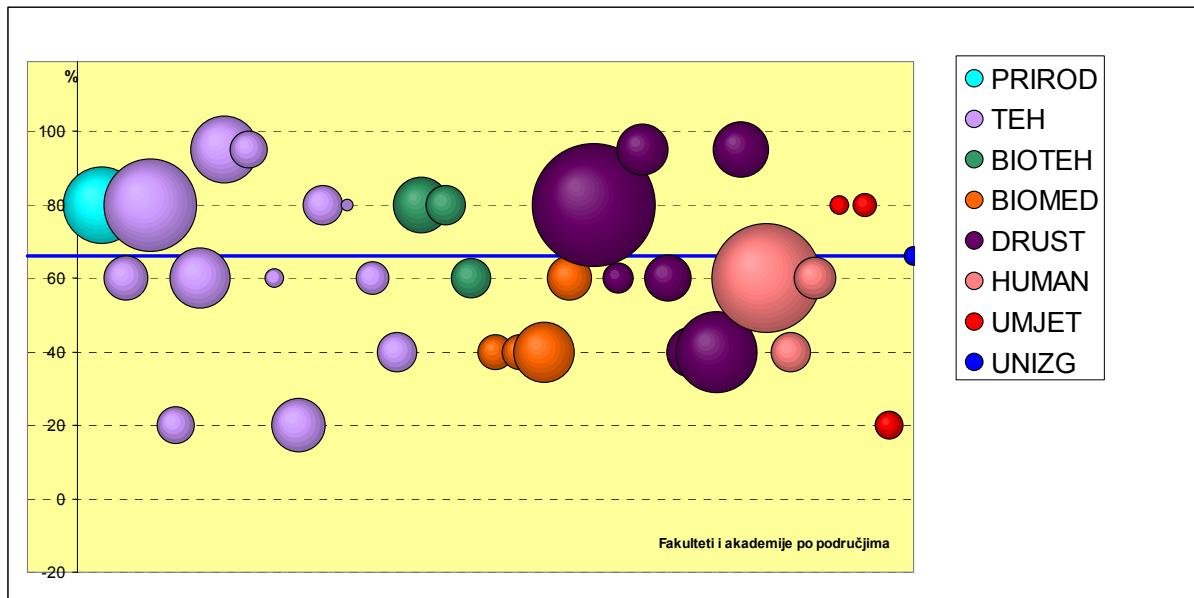
Tri četvrtine studenata (74,9%) koji studiraju na Sveučilištu u Zagrebu ima vlastito stolno računalo.

Pitanje 27: Postotak studenata koji imaju vlastito prijenosno (notebook) računalo

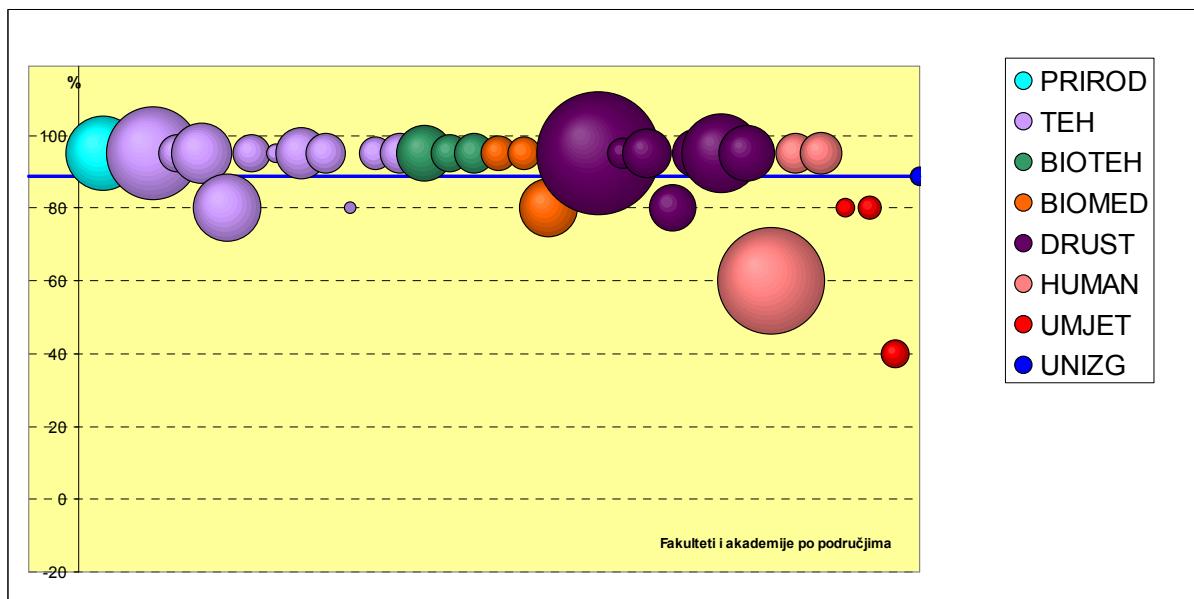
Svega 39,4% studenata na Sveučilištu u Zagrebu ima vlastito prijenosno računalo.

Pitanje 28: Postotak nastavnika koji imaju vlastito prijenosno (notebook) računalo

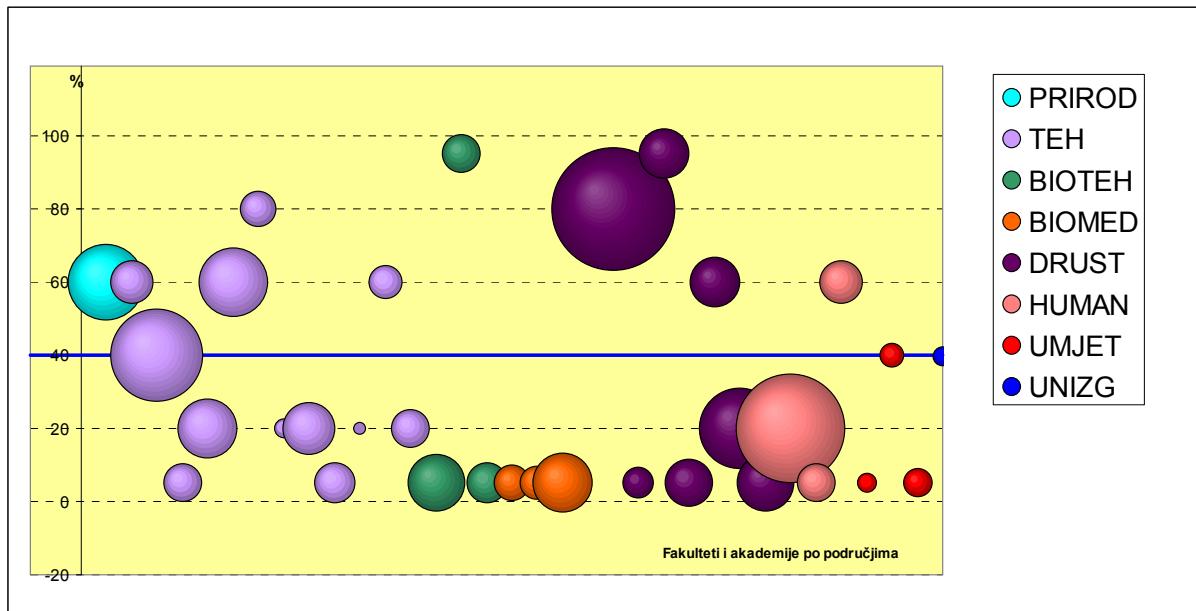
Više od polovice nastavnika (65,9%) Sveučilišta u Zagrebu ima vlastito prijenosno računalo.

Pitanje 29: Postotak nastavnika koji aktivno koristi e-mail

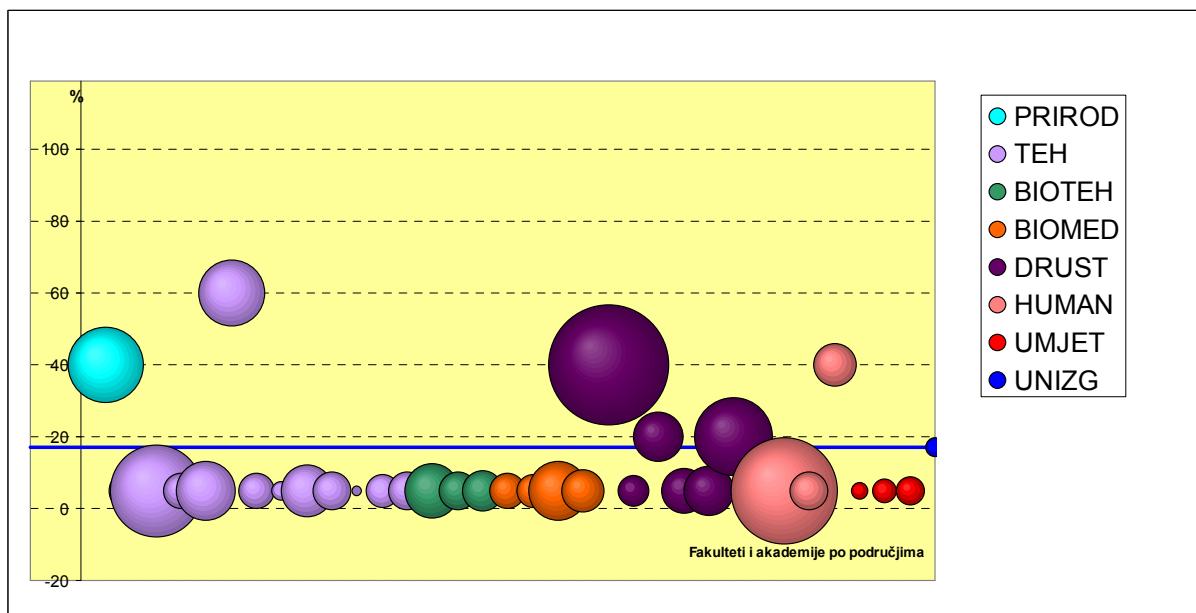
88,7% nastavnika aktivno koristi e-mail.

Pitanje 30: Postotak nastavnika koji ima vlastite web stranice/e-portfolio

40,1% nastavnika ima vlastite *web* stranice i/ili *e-portfolio*.

Pitanje 31: Postotak nastavnika koji su koristili e-portfolio u nastavi

17,0% nastavnika koristi *e-portfolio* u nastavi.

II OČEKIVANJA FAKULTETA / AKADEMIJE OD E-UČENJA

Tablica u nastavku sadrži popis svih aspekata i mogućnosti (elemenata) koje donosi e-učenje u proces obrazovanja, a za koje je traženo vrednovanje važnosti u kontekstu konkretnih uvjeta djelovanja pojedinih fakulteta/akademije.

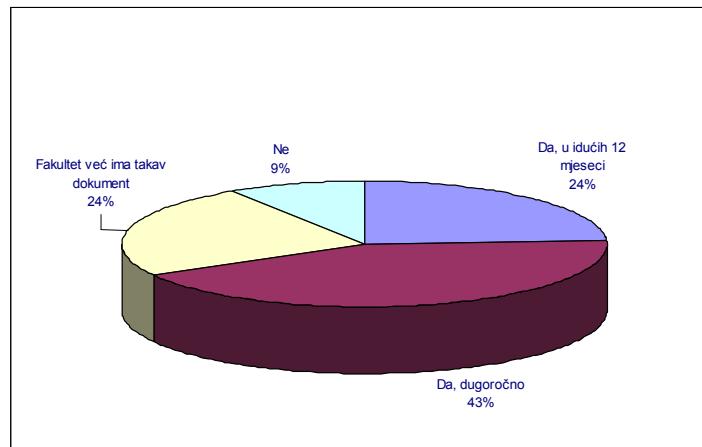
Elementi su u tablicu upisani redoslijedom sukladno važnosti (rangu) koji su dobili na temelju ocjena svih fakulteta/akademija Sveučilišta u Zagrebu. Ovisno od ranga pojedinom elementu je dodijeljena odgovarajuća boja iz "spektra" od crvene do plave boje.

Zbog omogućavanja usporedbe opće ocjene na razini Sveučilišta sa viđenjima fakulteta/akademija unutar pojedinog područja u tablici su navedene i vrijednosti po pojedinim područjima, a uporabom istog načela dodjele boje, omogućena je i usporedba "spektra" prioriteta između područja.

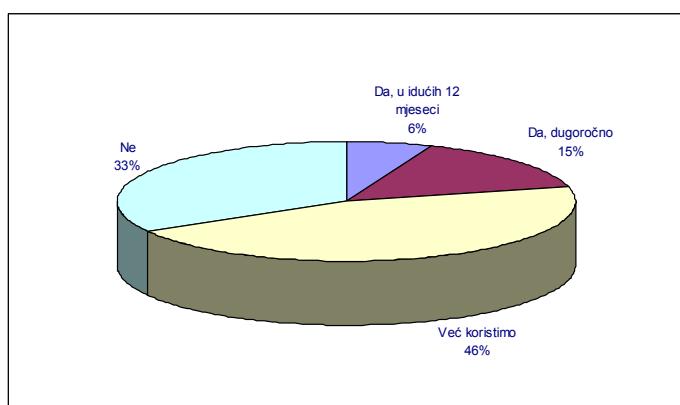
	Srednja vrijednost ocjene (1-6)	Rang na Sveučilištu u Zagrebu	Rang unutar područja						
			Tehničko područje	Prirodoslovno područje	Biotehničko područje	Biomedicinsko područje	Društveno područje	Humanističko područje	Umjetničko područje
Očekivanje od primjene e-učenja									
Veća dostupnost (on-line) nastavnih materijala	5,06	1	1 (4,88)	1 (4,74)	2 (4,77)	2 (4,73)	2 (4,73)	1 (4,72)	1 (4,71)
Povećanje kvalitete obrazovanja	4,97	2	3 (4,79)	2 (4,65)	3 (4,73)	3 (4,70)	3 (4,66)	2 (4,65)	2 (4,61)
Mogućnost pristupa dodatnim obrazovnim materijalima na Internetu	4,88	3	4 (4,71)	3 (4,56)	4 (4,58)	4 (4,58)	4 (4,56)	3 (4,61)	3 (4,60)
Mogućnost pristupa materijalima digitalne knjižnice	4,82	4	5 (4,65)	3 (4,56)	4 (4,58)	5 (4,57)	4 (4,56)	4 (4,55)	4 (4,53)
Upoznavanje studenata s e-učenjem kao alatom i okruženjem za cjeloživotno učenje	4,79	5	6 (4,62)	4 (4,53)	5 (4,52)	6 (4,48)	6 (4,50)	5 (4,54)	4 (4,53)
Modernizacija sustava sveučilišnoga obrazovanja	4,74	6	2 (4,83)	14 (4,00)	1 (5,00)	1 (4,75)	1 (5,29)	12 (4,25)	20 (3,67)
Transparentnost obrazovnoga procesa	4,74	6	7 (4,56)	5 (4,41)	6 (4,46)	8 (4,42)	7 (4,49)	7 (4,48)	6 (4,46)
Prilagodba europskim i svjetskim iskustvima i trendovima	4,68	7	8 (4,50)	6 (4,35)	8 (4,34)	9 (4,36)	9 (4,34)	10 (4,32)	9 (4,30)
Mogućnost da nastavnik i studenti vrijeme osobnoga kontakta iskoriste za najkvalitetnije oblike komunikacije i učenja	4,65	8	8 (4,50)	5 (4,41)	6 (4,46)	7 (4,47)	5 (4,52)	6 (4,50)	5 (4,49)
Iskorištanje mogućnosti novih tehnologija u procesu obrazovanja	4,62	9	9 (4,44)	8 (4,26)	9 (4,28)	11 (4,30)	10 (4,33)	11 (4,31)	10 (4,29)
Povećanje mogućnosti komunikacije među studentima u procesu učenja	4,56	10	10 (4,38)	7 (4,29)	7 (4,37)	10 (4,32)	8 (4,36)	8 (4,37)	8 (4,35)
Mogućnost multimedijalnoga prikazivanja nastavnoga materijala	4,53	11	11 (4,35)	7 (4,29)	9 (4,28)	12 (4,26)	11 (4,30)	9 (4,34)	7 (4,37)
Mogućnost kontinuirane samoprovjere znanja studenata	4,53	11	11 (4,35)	8 (4,26)	8 (4,34)	10 (4,32)	10 (4,33)	11 (4,31)	10 (4,29)
Neovisnost učenja o vremenu i prostoru	4,50	12	12 (4,32)	10 (4,15)	12 (4,10)	15 (4,11)	14 (4,15)	15 (4,12)	13 (4,12)
Veća dostupnost nastavnika studentima	4,47	13	13 (4,29)	9 (4,21)	10 (4,19)	13 (4,17)	12 (4,21)	14 (4,18)	12 (4,19)
Omogućavanje kolaboracijskoga učenja	4,38	14	14 (4,21)	11 (4,12)	11 (4,16)	14 (4,16)	13 (4,17)	13 (4,23)	11 (4,24)
Povećanje mogućnosti komunikacija studenata s nastavnikom	4,35	15	15 (4,18)	12 (4,09)	13 (4,07)	17 (4,04)	16 (4,08)	16 (4,08)	14 (4,05)
Mogućnost prilagodbe osobnom stilu učenja	4,32	16	16 (4,15)	13 (4,06)	13 (4,07)	16 (4,07)	15 (4,10)	16 (4,08)	14 (4,05)
Mogućnost pristupa hrvatskih studenata međunarodnim obrazovnim sadržajima u okviru studiranja u Hrvatskoj	4,24	17	19 (4,06)	15 (3,97)	14 (4,01)	17 (4,04)	17 (4,01)	17 (4,01)	15 (4,01)
Mogućnost pristupa hrvatskih studenata međunarodnim obrazovnim studijima i programima	4,12	18	20 (3,97),	16 (3,88)	15 (3,92)	18 (3,94)	18 (3,94)	18 (3,94)	16 (3,94)
Mogućnost odabira obrazovnih modula prema vlastitim potrebama	3,97	19	21 (3,79)	17 (3,71)	16 (3,76)	20 (3,76)	20 (3,78)	20 (3,74)	18 (3,71)
Mogućnost pristupa stranih studenata studijima u Hrvatskoj	3,97	19	21 (3,79)	17 (3,71)	16 (3,76)	19 (3,79)	19 (3,84)	19 (3,86)	17 (3,85)
Omogućavanje virtualnih kontakata studenata i nastavnika sa stručnjacima iz gospodarstva	3,85	20	22 (3,68)	18 (3,59)	17 (3,67)	21 (3,66)	21 (3,68)	21 (3,70)	19 (3,69)
Mogućnost provjere znanja studenata i polaganja ispita u virtualnom okruženju	3,62	21	23 (3,50)	19 (3,35)	18 (3,40)	22 (3,39)	22 (3,46)	22 (3,47)	21 (3,45)

III PLANOVI FAKULTETA / AKADEMIJE U PODRUČJU E-UČENJA

Pitanje 1: Planira li fakultet/akademija izradu vlastitog strateškog/razvojnog dokumenta koji će urediti i pitanja e-učenja?

Pitanje 2: Jeste li kao fakultet/akademija zainteresirani za uporabu VLE/LMS Merlin u sklopu CEU

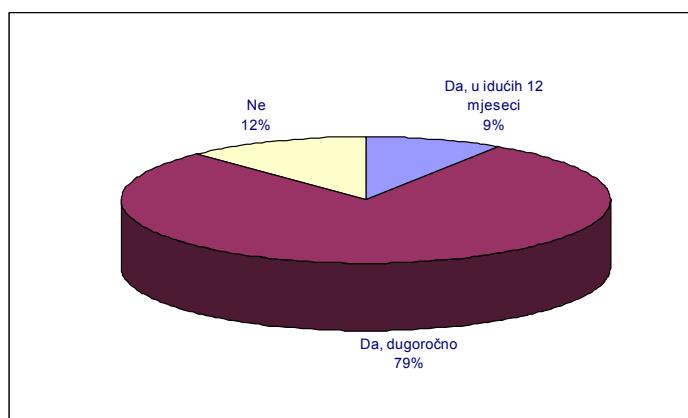
Petnaest fakulteta / akademija je navelo da već koristi VLE/LMS Merlin u sklopu Ceu, a dva fakulteta iskazala su interes za korištenjem u slijedećih 12 mjeseci.

Pitanje 3 i 4: Ukoliko ste na prethodno pitanje odgovorili NE molimo obrazložite zašto..

Jedanaest fakulteta odgovorilo je da nije zainteresirano za korištenje VLE/LMS-a Merlin; deset jer imaju vlastiti LMS a jedan jer ne vide prednost e-učenja s obzirom da osobitu pažnju pridaju osobnom kontaktu.

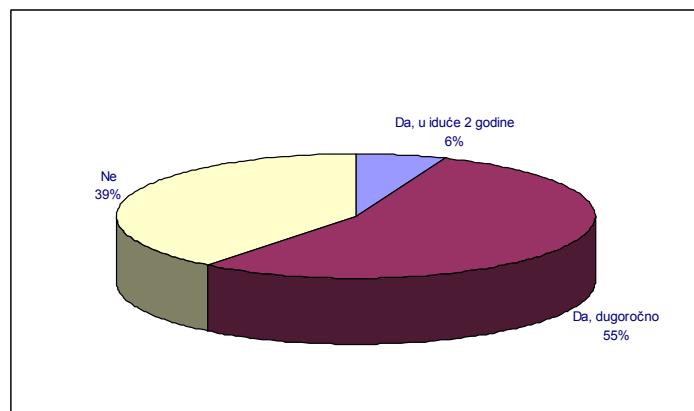
Pitanje 5: Ukoliko planirate uspostaviti vlastiti sustav za e-učenje (LMS), a ne koristiti onaj u Srcu molimo navedite razlog:

Pitanje 6: Planira li fakultet/akademija financijski podupirati razvojne projekte u području primjene e-učenja (npr. finansirati izradu materijala za e-učenje)?

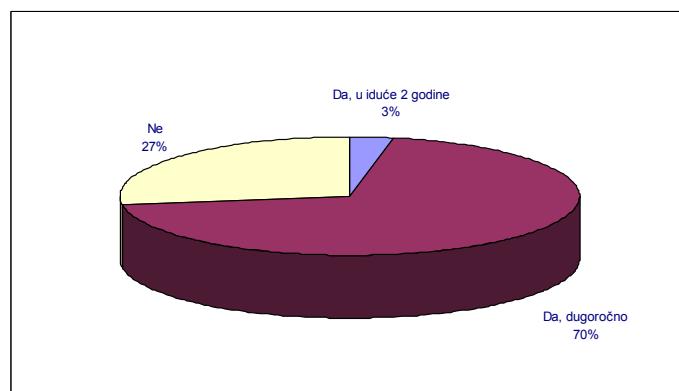

9% fakulteta/akademija će financijski poduprijeti razvojne projekte u području primjene e-učenje u slijedećih godinu dana. Ipak većina (79%) fakulteta/akademija planira dugoročno ili to nema u planu (12%).

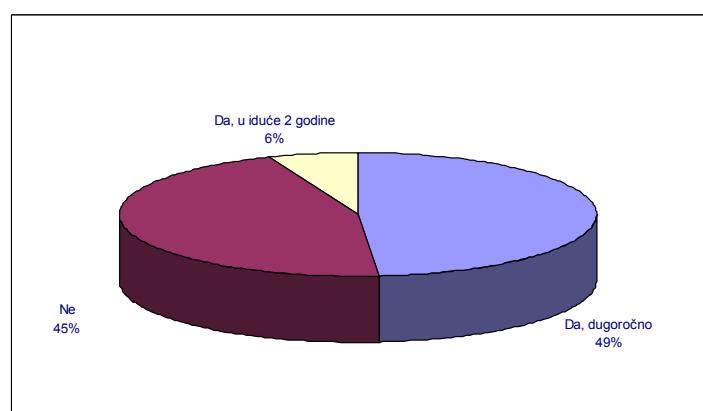
Pitanje 7: Planira li fakultet/akademija uporabu tehnologija e-učenja za izradu studijskih programa koji će pretežno/u potpunosti biti on-line?

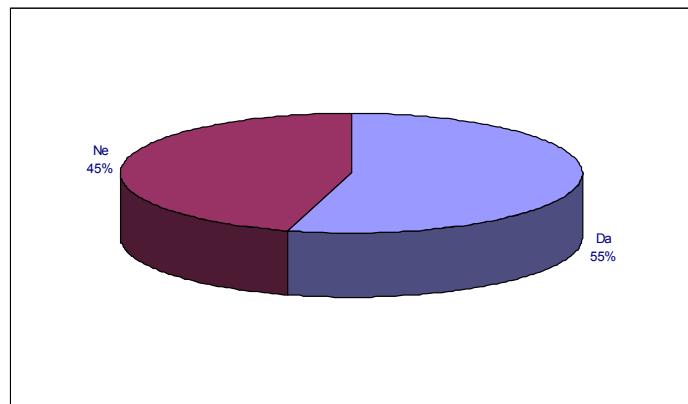
Pitanje 8: Planira li fakultet/akademija uporabu tehnologija e-učenja za izradu obrazovnih programa u okviru cjeloživotnoga obrazovanja, a koji će pretežno/u potpunosti biti on-line?

Pitanje 9: Planira li fakultet/akademija uporabu tehnologija e-učenja za izlazak na međunarodno tržište obrazovanja s on-line studijskim programima?

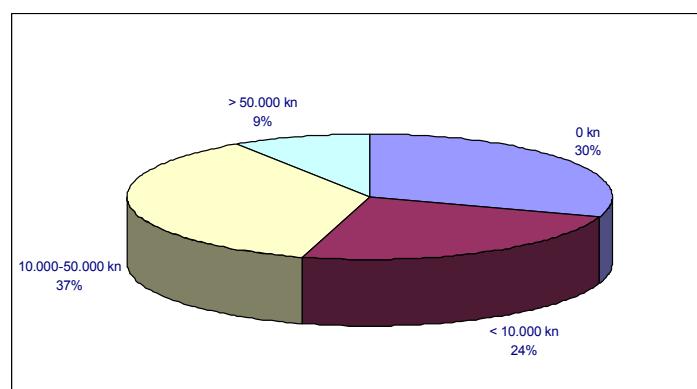
Pitanje 10: Fakultet/akademija je u plan rada za 2011. godinu uvrstila i aktivnosti definirane Strategijom e-učenja Sveučilišta u Zagrebu?

Pitanje 11: Ako je odgovor na prethodno pitanje DA, molim navedite koje

Od 18 fakulteta /akademija koje su navele da su u plan rada svoje ustanove za 2011. godinu uvrstile i aktivnosti definirane Strategijom e-učenja Sveučilišta u Zagrebu, njih 17 navelo je i koje su to aktivnosti. Najviše ih je navelo da su se aktivnosti odnosile na edukaciju nastavnika, povećanje broja kolegija razine 2. i 3 sukladno Odluci o oblicima sveučilišne nastave prema razini primjene tehnologija e-učenja, zatim izradu strateškog dokumenta o e-učenju, razvoj infrastrukture (prvenstveno bežični pristup), uspostava e-portfolio sustava,....

Pitanje 12: Fakultet/akademija planira u 2011. godinu u primjenu e-učenja uložiti finansijska sredstva u iznosu

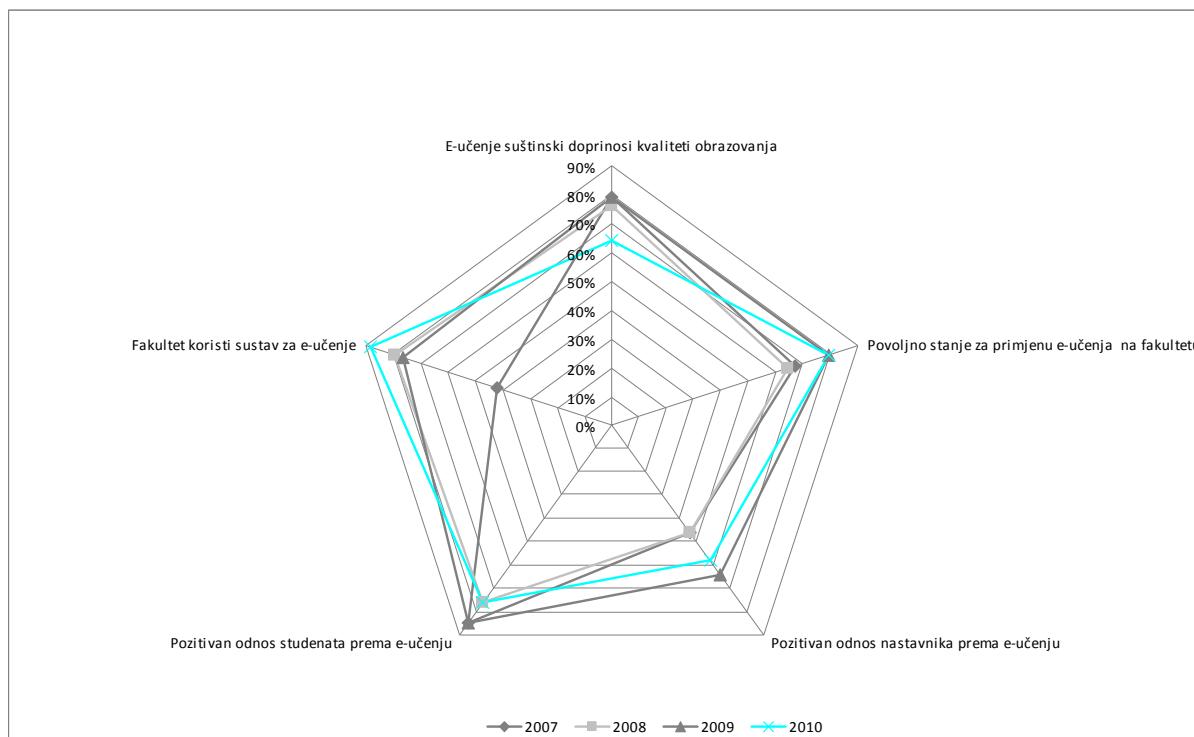

Zaključak

Anketa je provedena u veljači 2011. godine za razdoblje 2010. godine odnosno sa stanjem na dan 31. prosinca 2010. Ovo je četvrta anketa koja se provodi nakon donošenja Strategije e-učenja i početka sustavne implementacije e-učenja na Sveučilištu u Zagrebu. Anketa omogućava osrvt na proces implementacije e-učenja na Sveučilištu u Zagrebu i realizaciju aktivnosti definiranih Strategijom e-učenja.

Po rezultatima ovogodišnje ankete 55% uprava fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu smatra da je uloga e-učenja odnosno ICT-a u unaprjeđenju kvalitete obrazovnoga procesa važna i suštinski doprinosi a 9% njih smatra i da je od presudnoga značaja. Uspoređujući ovaj podatak s prijašnje tri ankete može se uočiti da se ukupni postotak (64%) onih koji smatraju e-učenje važnim za kvalitetu obrazovnog procesa značajno smanjio u odnosu na prijašnje godine (79% - 2007.; 76% - 2008.; 70% - 2009.). Ovaj pad može se tumačiti na više načina. S jedne strane došlo je do redovite zamjene uprava na mnogim sastavnicama, te postoji mogućnost da su nove uprave nedovoljno upoznate s mogućnostima e-učenja, strategijom e-učenja Sveučilišta i ostvarenim rezultatima. S druge strane očigledno se radi i o određenoj razočaranosti rezultatima e-učenja, posebno kod onih koji su očekivali lagano postizanje rezultata 'preko noći'. Svakako su prisutne i situacije da je potpora e-učenju bila samo deklarativna, a da se u trenutku kada je potrebno alocirati konkretne resurse i napore u sustavnost i održivost e-učenja takva potpora uskraćuje.

Iako se smanjio broj sastavnica koje vide doprinos ICT u unaprjeđenju kvalitete obrazovnog procesa, 79% uprava fakulteta/akademija smatra da je stanje na sastavnički povoljno ili čak izuzetno povoljno za primjenu e-učenja (istи postotak kao i prošle godine). Prema rezultatima ankete odnos 76% studenata Sveučilišta u Zagrebu prema e-učenju odnosno primjeni ICT u obrazovnom procesu je pozitivan i izuzetno pozitivan dok takav stav ima manji broj nastavnika: 58%.

Slika 1: Odgovori sastavnica Sveučilišta u Zagrebu na osnovna pitanja vezana uz procjenu stanja na sastavnicama (postotak sastavnica koje pozitivno odgovaraju na pitanja)

Stav uprave o sustavnom uvođenju novih tehnologija i metoda e-učenja sigurno utječe i na stav nastavnika, pa tako ukoliko su u upravi nastavnici koji ne primjenjuju ove tehnologije u svojem radu u nastavi vrlo je velika vjerojatnost da neće takve projekte i promjene niti podržati ili pokretati. Posebice se treba naglasiti ulogu prodekanata za nastavu, koji s jedne strane mogu značajno doprinijeti unapređenju nastave primjenom tehnologija e-učenja, ali mogu i otežati ili obezvrijediti nastojanja vezana uz unapređenje kvalitete nastave primjenom novih tehnologija.

Osam fakulteta Sveučilišta u Zagrebu ima Strategiju e-učenja, a na (samo) dva fakulteta se posebno vrednuje doprinos nastavnika u primjeni e-učenja u nastavi. Iako se radi samo o četvrtini sastavnica, ovaj podatak ukazuje ozbiljnost i spremnost ovih sastavnica da e-učenje uklope u sastavni dio svojeg nastavnog programa i plana rada te da prepoznaju i cijene trud i rezultate svojih nastavnika u e-učenju.

U 2010. godini na 32 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu postoji sustav s evidencijom studija, kolegija, studenata i njihovih rezultata od čega 31 sastavnica koristi sustav ISVU dok jedan fakultet koristi svoj vlastiti sustav.

U 2010. godini, 88% sastavnica već koristi sustav za e-učenje i ta brojka je u stalnom porastu o odnosu na prijašnje godine (79% 2008, 76% 2009) dok virtualno okruženje za učenje i poučavanje ima svega 21% sastavnica i ta brojka je nešto niža u odnosu na prijašnje ankete (24%). Od 33 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu na četiri sastavnice se još ne koristi ili neznatno koristi sustav za e-učenje, što je porast u odnosu na prijašnje godine. Kao sustav za e-učenje prevladava Moodle odnosno njegove inačice.

Sastavnice smatraju da su uvjeti (opremljenost računalima, pristup internetu) za nastavnike sve lošiji iz godine u godinu tako su oni izuzetno dobri na samo 21% sastavnica a dobri na 46% sastavnica. Isti uvjeti za studente su i dalje u porastu u odnosu na prijašnje godine i sada 52% sastavnica smatra da imaju dobre ili izuzetno dobre uvjete za pristup studenata internetu. Obje brojke ukazuju na potrebu za kontinuiranim i sustavnim ulaganjima u infrastrukturu sastavnica, posebice za potrebe nastavnika, zatim računalne učionice, računala koja će biti dostupna studentima te za sveučilišnom bežičnom mrežom (48% sastavnica ima bežičnu mrežu što je porast u odnosu na prijašnju godinu).

Još uvijek sve sastavnice Sveučilišta u Zagrebu nemaju službu za primjenu ICT-a i održavanje ICT infrastrukture no ta brojka raste sa svakom godinom (70% 2008; 79% 2009; 85% 2010).

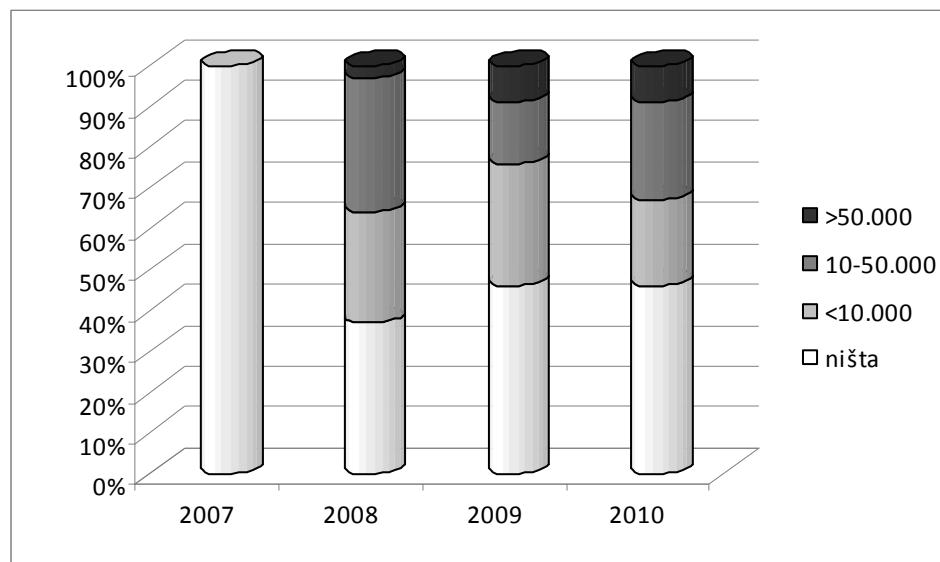
Tehničku pomoć nastavnicima pri izradi materijala za e-učenje još uvijek nema 18% sastavnica a na sastavnicama organizirana je različito: 12% sastavnica ima osobe/službu za podršku e-učenju, na 27% sastavnica za to su zadužene osobe/službe za IT/tehničku podršku; nastavnici 43% sastavnica tu podršku dobivaju u Centru za e-učenje Srca što je značajan porast u odnosu na prijašnju godinu (24% 2009). prema rezultatima ankete može se zaključiti da je Centar za e-učenje prepoznat kao središnje mjesto za potporu nastavnicima i studentima, ali i upravama sastavnica u korištenju i primjeni tehnologija e-učenja u nastavi. Korištenjem usluga Centra za e-učenje dio sastavnica riješio je problem zapošljavanja osoba izvan nastave koji je veliki problem za sve sastavnice Sveučilišta

Svega 30% sastavnica ima poseban fond/sredstva za unaprjeđenje nastave.

Sudjelovanje fakulteta/akademija u domaćim i međunarodnim projektima u području e-učenja je neznatno i svega tri fakulteta ima takve projekte.

Svega 45% sastavnica Sveučilišta u Zagrebu je aktivno uključilo i knjižnicu u proces primjene e-učenja, a 52% njih je omogućilo studentima pristup digitalnoj knjižnici/udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima u digitalnom obliku. Ovaj podatak ukazuje da knjižnice još uvijek nisu prepoznate kao važan i sastavni u primjeni e-učenja.

Nešto više od polovice sastavnica Sveučilišta u Zagrebu uložilo je određena sredstva u primjenu e-učenja u ak. god. 2009./2010. Najveći dio njih uložio je između 10.000 i 50.000 kuna (što je porast u odnosu na prijašnju godinu) dok su svega tri sastavnice uložile preko 50.000 kuna.

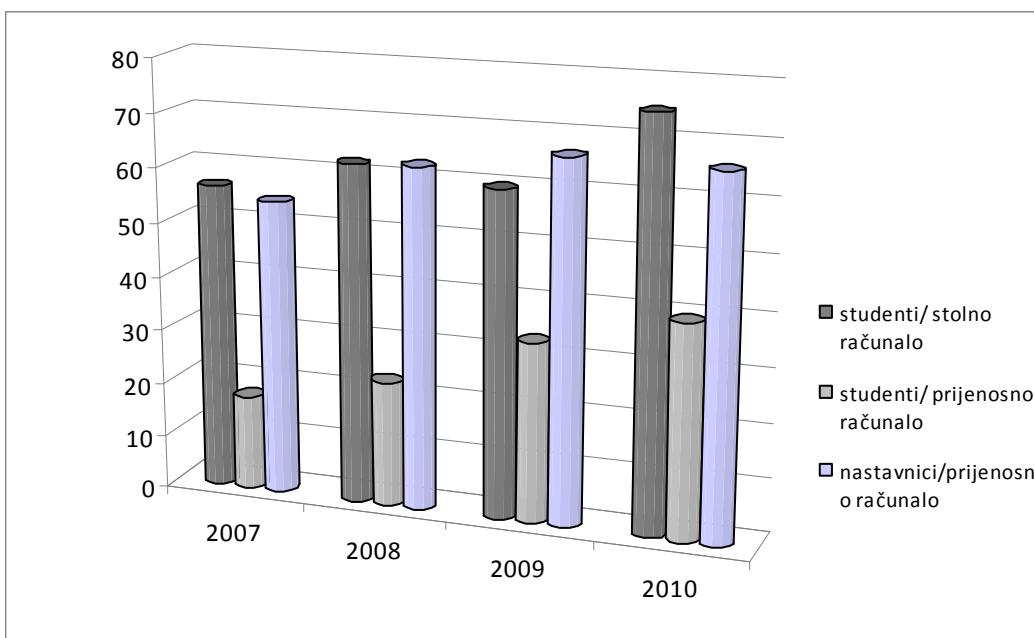

Slika 2: Razina namjenskih godišnjih investicija u e-učenje na sastavnicama Sveučilište u Zagrebu (u kunama)

Podaci koji se odnose na broj kolegija koji koriste neku od definiranih razina primjene tehnologija e-učenja koje smo dobili ukazuju da većina sastavnica ne zna koji broj kolegija imaju na preddiplomskim, diplomskim, integriranim i poslijediplomskim studijima. Prema podacima sastavnica na Sveučilištu u Zagrebu ima 6.239 kolegija na preddiplomskim, diplomskim, poslijediplomskim i integriranim preddiplomskim i diplomskim studijima dok prema podacima iz ISVU ta je brojka 11.546. Stoga podatak o broju kolegija na većini pojedinih sastavnica pa tako i na Sveučilištu u Zagrebu i dalje ostaje nepoznanica. Pokušali smo dobivene podatke usporediti s onima iz ISVU kao referentnim podatkom međutim nismo uspjeli. Razlog je što još uvijek sve sastavnice Sveučilišta u Zagrebu ne koriste ISVU, što neke sastavnice još nisu upisale sve podatke vezane uz studente preddiplomskih i diplomskih studija u njega i što podaci vezani uz poslijediplomske studije nisu upisani u ISVU.

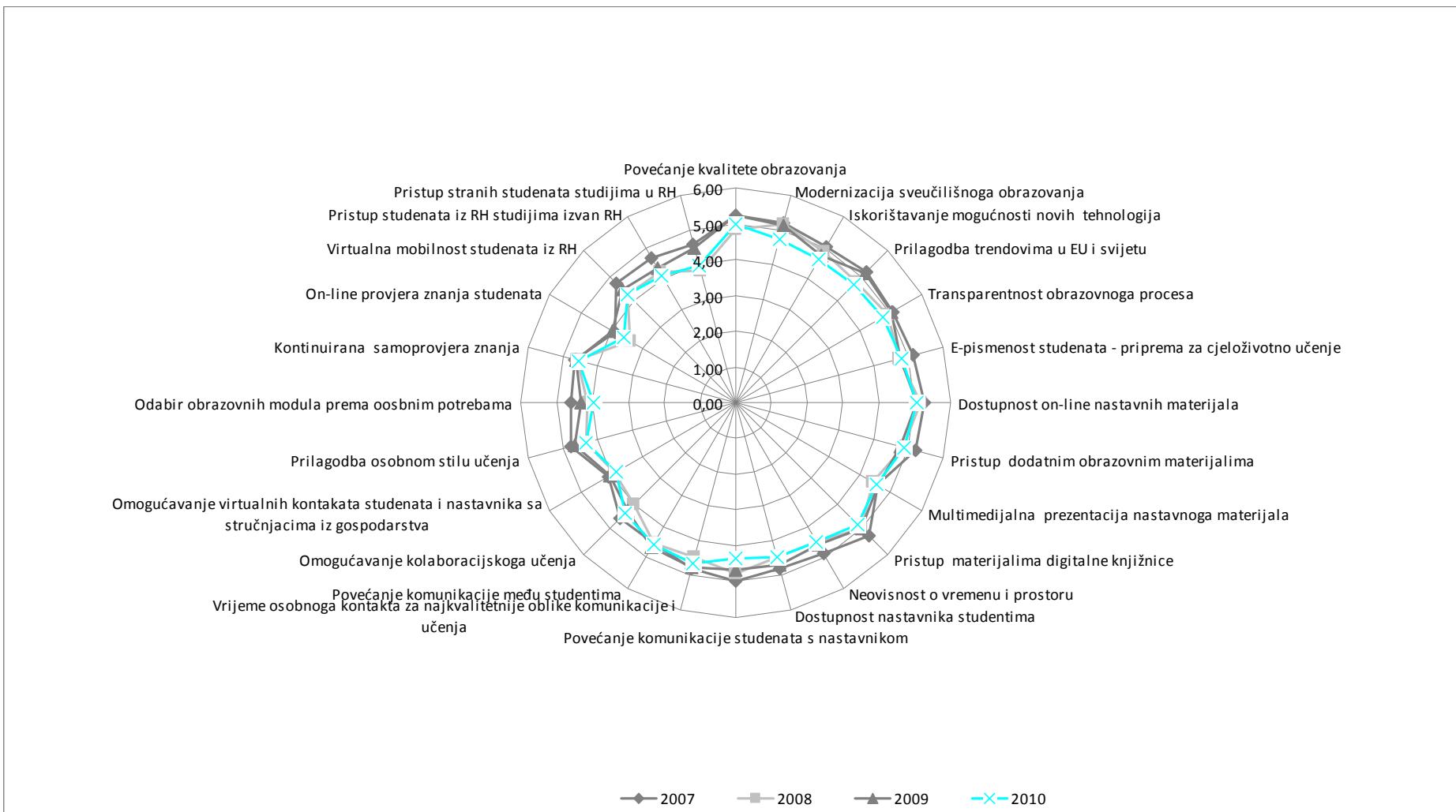
Prema dostavljenim podacima sa sastavnica od broja kolegija koji koriste neku od razina tehnologija e-učenja u nastavi najviše je onih koji su na prvoj razini – 3488, na drugoj razini je 1574 kolegija a na trećoj 412.

Anketa ukazuje da je postotak studenata koji kod kuće/u studentskom domu ima vlastito stolno računalo u porastu u odnosu na prošlu godinu i prijašnje godine i iznosi 74,9% a porastao je i postotak studenata koji imaju prijenosno računalo (23,1% 2008; 33,2% 2009; 39,4% 2010). Procjena broja nastavnika koji aktivno koriste e-mail je i dalje vrlo velika (88,7%) iako još uvijek ima nastavnika koji rijetko koriste e-mail kao sredstvo komunikacije a neki ga čak niti ne koriste. Postotak nastavnika koji imaju vlastite web stranice i /ili e-portfolio je 40,01 % a svega 17% nastavnika koristi e-portfolio u nastavi. Ovo pitanje u svezi korištenja e-portfolioja u nastavni uveli smo ove godine s obzirom da je ovaj alat dostupan putem sustava za e-učenje Merlin ili samostalno, a nastavnici ga mogu koristiti kao alat za praćenje rada studenata i vrednovanje njihovog rada na kolegiju. E-portfolio sustav dostupan je i na nekolicini fakulteta a rezultati koji su postignuti njihovim uvođenje u nastavu su vrlo pozitivni.

Slika 3: Postotak studenata na Sveučilištu u Zagrebu koji imaju a) stolno računalo i b) prijenosno računalo te postotak nastavnika koji imaju c) prijenosno računalo

Gledajući odgovore sastavnica o očekivanju od primjene e-učenja ove godine među prvih pet su: veća dostupnost on-line nastavnih materijala, povećanje kvalitete obrazovanja, mogućnost pristupa dodatnim obrazovnim materijalima na Internetu, mogućnost pristupa materijalima digitalne knjižnice te upoznavanje studenata s e-učenjem kao alatom i okruženjem za cjeloživotno učenje. U usporedbi s prethodnim anketama ovi odgovori su u prvih pet bili i prijašnjih godina s nešto drugačijim rasporedom. Veća dostupnost on-line materijala je već treći puta najveće očekivanje sastavnica od primjene e-učenja i ukupno je prva, a na drugom mjestu je povećanje kvalitete obrazovanja.

Slika 4: Ocjena (rangiranje) mogućnosti tehnologija e-učenja na svim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu (na skali od 1 do 6)

Planovi fakulteta i akademija u području primjene e-učenja su većinom dugoročni pa tako 43% sastavnica dugoročno planira izraditi strateški dokument koji će urediti pitanja e-učenja ili ga uopće ne planira izraditi (9%). 79% njih dugoročno planira finansijski poduprijeti razvojne projekte u području primjene e-učenja u odnosu na svega njih 9% koji namjerava to učiniti u idućih 9%. Tri četvrtine sastavnica planira (od čega 70% dugoročno) planira koristiti tehnologije e-učenja za izradu obrazovnih programa u okviru cjeloživotnoga obrazovanja koji će u pretežno ili u potpunosti biti on-line.

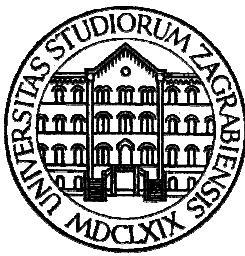
Ove godine 45% sastavnica je reklo da ne planira uporabu tehnologija za izlazak na međunarodno tržište obrazovanja s on-line studijskim programima a 49% njih to planira dugoročno. Ovi podaci ukazuju na ne prepoznavanje važnosti prisutnosti i konkurentnosti na međunarodnom tržištu kao važnog čimbenika u realizaciji Bolonjskog procesa i priključenja europskom obrazovnom prostoru.

Sveukupno gledajući planove sastavnica u području e-učenja većina se odnosi na dugoročne korake što uglavnom znači odgađanje i minimum aktivnosti. Pridoda li se tome i podatak da 45% sastavnica ili točnije 15 njih nije u plan rada za slijedeću akademsku godinu uvrstilo niti jednu aktivnost definiranu Strategijom e-učenja Sveučilišta u Zagrebu može se zaključiti da uprave sastavnica nisu Strategiju, niti e-učenje shvatile ozbiljno te sve prepuštaju slučaju i/ili volji nastavnika.

Kao i prošle godine gledajući rezultate ankete i znanja koja su skupljena na „terenu“ moguće je sastavnice podijeliti u tri skupine.

- Fakulteti koji koriste e-učenje već niz godina i koji po predispoziciji svojega fakulteta odnosno nastavnog programa razvijaju i primjenjuju e-učenje. Njima je Strategija e-učenja potvrda i poticaj da i dalje rade.
- Druga skupina je najveća i u kojoj su sastavnice na kojima je e-učenje bilo primijenjeno kao iskorak pojedinih nastavnika ili nije bilo e-učenja uopće. Ovdje se mogu izdvojiti sastavnice koje su Strategiju ozbiljno shvatile, uprave su krenule u sustavnu implementaciju e-učenja na sastavnici i već se mogu vidjeti značajni rezultati. Ovu skupinu svakako treba pohvaliti i istaknuti kao dobar primjer. Drugi dio ove skupine čine sastavnice koje su nešto započele ali su zastale, većinom se napredak svodi na načelnu podršku uprava i volju i trud pojedinih nastavnika, no sustavna implementacija je izostala.
- I treća skupina, koja je najmanja, ali ipak postoji, su sastavnice koje su se oglušile na Strategiju e-učenja i nisu prepoznale mogućnosti e-učenja i nisu ništa poduzele vezano uz implementaciju e-učenja.

Iako je dio odgovornosti na upravama sastavnica, također treba upozoriti i da uprava Sveučilišta treba imati jasniji, čvršći i transparentniji stav prema implementaciji e-učenja na sveučilištu: od uspostave mehanizama za planiranje, dodjelu i realizaciju resursa za potrebe e-učenja, odlučnijeg poticanja korištenja zajedničkih resursa (sveučilišni sustav za e-učenje naspram duplicitiranja sustava na sastavnicama) te možda i najvažnije - definirane strateške ciljeve Sveučilišta u području obrazovanja (pedagoška načela, vrednovanje nastave, izbor u znanstveno-nastavno zvanje...).

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
SREDIŠNJI SVEUČILIŠNI URED ZA E-UČENJE

**ANKETNI UPITNIK O E-UČENJU
U 2010. GODINI**
NA FAKULTETIMA I AKADEMIJAMA SVEUČILIŠTA

Anketa se provodi vezano uz praćenje primjene Strategije e-učenja Sveučilišta u Zagrebu. Cilj ankete je utvrditi pomake, trendove, stanje i aktualne planove fakulteta i akademija krajem 2010. (na dan 31. 12. 2010.) a vezano uz primjenu e-učenja, odnosno općenito primjenu informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) u nastavi.

Unaprijed se zahvaljujemo na pozornosti i izdvojenom vremenu za popunjavanje ankete.

Molimo da anketu popunjavate kemijskom olovkom.

<> <i>Naziv fakulteta / akademije</i>	
<> <i>Titula, ime i prezime prodekana</i>	<> <i>Titula, ime i prezime predstavnika za e-učenje</i>
<i>Potpis prodekana</i>	<i>Potpis predstavnika za e-učenje</i>
<i>M.P.</i>	<i>Datum popunjavanja:</i> _____

Siječanj 2011.

RJEČNIK POJMOVA

E-učenje (engl. *e-learning*) je proces obrazovanja (proces učenja i podučavanja) uz uporabu informacijske i komunikacijske tehnologije koja doprinosi unapređenju kvalitete toga procesa i kvalitete ishoda obrazovanja.

E-učenje (u širem smislu) predstavlja visokokvalitetni proces obrazovanja u kojem nastavnici i studenti aktivno surađuju s ciljem postizanja zadanih obrazovnih ciljeva. Pri tome intenzivno koriste informacijsku i komunikacijsku tehnologiju za stvaranje prilagodljivog virtualnog okruženja u kojem razvijaju i koriste multimedijalne interaktivne obrazovne materijale, ostvaruju međusobnu komunikaciju i suradnju, studenti izvršavaju pojedinačne ili grupne zadatke i projekte, te provode kontinuiranu samoprovjeru i provjeru znanja.

Tehnologije e-učenja uključuju različite alate i mogućnosti ICT: od uporabe PowerPoint prezentacija tijekom nastave, izrade multimedijalnih prezentacija na CD i DVD medijima, pa preko uporabe web sjedišta za diseminaciju obrazovnih materijala, sve do interaktivnih sustava za provjeru i samoprovjero znanja i kompleksnih sustava za upravljanje online učenjem i sustava za izgradnju i podržavanje virtualnih okruženja za učenje i podučavanje.

Sustav za e-učenje (engl. *learning management system, LMS*) je programski (softverski) sustav koji omogućava upravljanje i isporuku elektroničkih (on-line) sadržaja studentima ili učenicima. Često su dijelovi takvog sustava i moduli za razvoj on-line obrazovnih sadržaja, moduli za provjeru znanja i slično. Primjeri takvih sustava, zastupljeni u Hrvatskoj, su Moodle, WebCT, Blackboard, IBM Lotus LMS, Claroline, AHyCo, itd.

Virtualno okruženje za učenje i podučavanje (engl. *virtual learning environment, VLE*) je cjelovito okruženje sastavljeno od niza programskih sustava i alata (uključujući LMS i različite oblike socijalnog softvera, npr. forum, chat, wiki, blog itd), obično povezano i s administrativnim informacijskim sustavima i digitalnom knjižnicom. U takvom okruženju nastavnici i studenti komuniciraju, surađuju i zajednički ostvaruju napredak u obrazovnom procesu nadopunjajući mogućnosti tradicionalnog obrazovanja u učionici.

Online učenje je oblik obrazovnog procesa u kojem zahvaljujući uporabi ICT student može proći pojedine ili sve segmente obrazovnog programa bez klasičnog kontakta s nastavnikom u učionici, odnosno koristeći mogućnost udaljenog pristupa elektroničkim obrazovnim materijalima i mogućnost vremenski sinkronog ili asinkronog kontakta na daljinu s nastavnikom i drugim studentima putem mrežnih komunikacijskih alata (npr. mail ili forum).

Mješoviti (hibridni) oblik e-učenja je pristup obrazovanju, koji se temelji na kombinaciji klasičnih oblika nastave s nastavom koja se odvija on-line, tj. u nekom obliku virtualnog okruženja za učenje i podučavanje.

VAŽNE NAPOMENE

Odgovori na pojedina pitanja u ovom anketnom upitniku podrazumijevaju (nedvojbeno) subjektivnu procjenu stanja. Molimo ipak da pri tome pokušate **što točnije ocijeniti stvarno stanje na fakultetu/akademiji**, a mi ćemo kod analize odgovora i interpretacije rezultata ankete uvažiti činjenicu da se radi o procjeni, a ne o točno izmјerenim pokazateljima stanja.

Ukoliko u službenim fakultetskim dokumentima ne postoje jasne odrednice o planovima i očekivanjima od e-učenja, molimo da kod odgovaranja polazite od raspoloživih stavova uprave fakulteta i fakultetskog vijeća o navedenim pitanjima, odnosno o pitanjima organizacije i kvalitete nastave na fakultetu/akademiji.

I	STANJE NA FAKULTETU / AKADEMIJI	
Oznakom x označite odabrani odgovor (☒):		
1	Kako uprava fakulteta/akademije trenutno vidi ulogu e-učenja, odnosno ICT u unapređenju kvalitete obrazovnog procesa	☐ od presudnog značaja ☐ važno, suštinski doprinos ☐ doprinose, ali ne značajno ☐ nisu važni
2	Stanje na fakultetu/akademiji je za primjenu e-učenja	☐ izuzetno povoljno ☐ povoljno ☐ neutralno ☐ nepovoljno
3	Odnos nastavnika prema e-učenju, odnosno primjeni ICT u obrazovnom procesu je	☐ izuzetno pozitivan, lako prihvaćaju sve ICT novosti ☐ pozitivan, primjenjuju ICT u nastavi ☐ neutralan, povremeno primjenjuju ICT u nastavi ☐ suzdržan, rijetko primjenjuju ICT u nastavi ☐ negativan, ne primjenjuju ICT u nastavi
4	Odnos studenata prema e-učenju, odnosno primjeni ICT u obrazovnom procesu je	☐ izuzetno pozitivan ☐ pozitivan ☐ neutralan ☐ suzdržan ☐ negativan
5	Fakultet/akademija ima strateški i/ili razvojni dokument u kojem je prisutno i pitanje e-učenja	☐ DA (dokumente donesene u 2010. molimo dostaviti u elektroničkom obliku) ☐ NE
6	Na fakultetu/akademiji se posebno vrednuje doprinos nastavnika u primjeni e-učenja u nastavi	☐ DA ☐ NE
7	Na fakultetu/akademiji postoji informacijski sustav s evidencijom studija, kolegija, studenata i njihovih rezultata (ocjena)	☐ DA ☐ NE
8	Ako je odgovor na prethodno pitanje "DA" molimo navedite naziv informacijskog sustava (npr. ISVU)	
9	Na fakultetu/akademiji studenti imaju pristup digitalnoj knjižnici/udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima u digitalnom obliku	☐ DA ☐ NE
10	Fakultet/akademija koristi sustav za e-učenje (LMS)	☐ DA, koristi LMS raspoloživ na samoj instituciji ☐ DA, koristi sustav MERLIN u Srcu ☐ DA, koristi LMS raspoloživ na drugom mjestu ☐ NE
11	Ako se koristi LMS raspoloživ na instituciji ili na drugom mjestu molimo navedite naziv/nazive LMS koji se koriste	
12	Na fakultetu/akademiji je uspostavljeno i koristi se virtualno okruženje za učenje i podučavanje (VLE)	☐ DA ☐ NE
13a	Uvjeti (opremljenost računalima, pristup Internetu) za nastavnike fakulteta/akademije za uporabu e-učenja i ICT u obrazovanju	☐ izuzetno dobri ☐ dobri ☐ zadovoljavajući ☐ nedovoljni
13b	Uvjeti (opremljenost računalima, pristup Internetu) za studente fakulteta/akademije za uporabu e-učenja i ICT u obrazovanju	☐ izuzetno dobra ☐ dobra ☐ zadovoljavajuća ☐ nedovoljna
14	Na fakultetu/akademiji postoji služba za primjenu ICT i održavanje ICT infrastrukture	☐ DA ☐ NE
15	Tehničku podršku pri izradi materijala za e-učenje nastavnici Vaše ustanove dobivaju od	☐ osobe/službe za IT/tehničku podršku na ustanovi ☐ osobe/službe za podršku e-učenju na ustanovi ☐ Centra za e-učenje u Srcu ☐ nema je

16	Na fakultetu/akademiji postoji poseban fond / sredstva za unapređenje nastave	☐ DA ☐ NE
17	Na fakultetu/akademiji postoji poseban fond / sredstva za primjenu e-učenja i izradu materijala za e-učenje	☐ DA ☐ NE
18	Ako je fakultet / akademija uključen u domaću ili međunarodnu suradnju/projekte u području e-učenja, molimo navedite osnovne podatke (partneri, naziv i vrstu projekta i sl.). U slučaju potrebe ove podatke dostavite na zasebnom listu papira.	
19	Na fakultetu/akademiji postoji sveučilišna bežična mreža (eduroam wireless)	☐ DA ☐ NE
20	Sredstva koja je fakultet/akademija uložila u primjenu e-učenja u ak. god. 2009./10.	☐ 0 kuna ☐ < 10.000 kuna ☐ 10.000-50.000 kuna ☐ > 50.000 kuna
21	Fakultet / akademija uključila je aktuveno i knjižnicu u proces primjene e-učenja (studentima su dostupni digitalni sadržaji knjižnice)	☐ DA ☐ NE
22	Ako je neki od nastavnika na Vašoj ustanovi dobio nagradu u području e-učenja, molim navedite ime nastavnika i naziv nagrade (nije potrebno navoditi nagrade za najbolji e-kolegij Sveučilišta u Zagrebu)	

Sukladno odluci Senata o oblicima Sveučilišne nastave prema razini primjene tehnologija e-učenja (materijal u prilogu) navedite podatke o broju kolegija koji su koristili pojedinu razinu primjene tehnologija e-učenja u nastavi u 2010. godini :					
	Studij	Ukupni broj kolegija na studiju bez obzira na razine	Broj kolegija koji koriste razinu 1 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 2 primjene tehnologija e-učenja u nastavi	Broj kolegija koji koriste razinu 3 primjene tehnologija e-učenja u nastavi
23	preddiplomski studiji				
24	diplomski studiji				
25	poslijediplomski studiji				

Procijenite postotke za 2010. godinu u sljedećim pitanjima i oznakom ✕ označite odgovor u odgovarajućem stupcu (✕):								
		0 - 10 %	10 - 30 %	30 - 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90-100 %	
26	Postotak studenata koji kod kuće/u studentskom domu imaju vlastito osobno (stolno) računalo							
27	Postotak studenata koji imaju vlastito prijenosno (notebook) računalo							
28	Postotak nastavnika koji imaju vlastito prijenosno (notebook) računalo							
29	Postotak nastavnika koji aktivno koristi e-mail							
30	Postotak nastavnika koji ima vlastite web stranice/e-portfolio							
31	Postotak nastavnika koji su koristili e-portfolio u nastavi							

II OČEKIVANJA FAKULTETA / AKADEMIJE OD E-UČENJA

E-učenje donosi mnoge nove ili dodatne mogućnosti u proces obrazovanja, omogućava ili olakšava da se pojedini elementi obrazovnog procesa izvode kvalitetnije i učinkovitije.

Ocijenite s pozicije vašeg fakulteta/akademije važnost pojedinih aspekata ili mogućih doprinosa e-učenja:

① nevažno > > ② > > ③ važno > > ④ > > ⑤ > > ⑥ izuzetno važno

1	Modernizacija sustava sveučilišnog obrazovanja	①	②	③	④	⑤	⑥
2	Prilagodba europskim i svjetskim iskustvima i trendovima	①	②	③	④	⑤	⑥
3	Povećanje kvalitete obrazovanja	①	②	③	④	⑤	⑥
4	Transparentnost obrazovnog procesa (ciljevi, kriteriji, dinamika i slično)	①	②	③	④	⑤	⑥
5	Iskorištavanje mogućnosti novih tehnologija u procesu obrazovanja	①	②	③	④	⑤	⑥
6	Neovisnost učenja o vremenu i prostoru - fleksibilnost učenja	①	②	③	④	⑤	⑥
7	Mogućnost prilagodbe osobnom stilu učenja (dinamika učenja, mogućnost ponavljanja i slično)	①	②	③	④	⑤	⑥
8	Mogućnost odabira obrazovnih modula prema vlastitim potrebama - izborna područja	①	②	③	④	⑤	⑥
9	Veća dostupnost (on-line) nastavnih materijala (24 sata na dan, od bilo kuda...)	①	②	③	④	⑤	⑥
10	Mogućnost pristupa materijalima digitalne knjižnice	①	②	③	④	⑤	⑥
11	Mogućnost pristupa dodatnim obrazovnim materijalima dostupnim na Internetu	①	②	③	④	⑤	⑥
12	Mogućnost multimedijalnog / vizualno atraktivnog prikazivanja nastavnog materijala	①	②	③	④	⑤	⑥
13	Mogućnost da nastavnik i studenti vrijeme osobnog kontakta iskoriste za najkvalitetnije oblike komunikacije i učenja	①	②	③	④	⑤	⑥
14	Veća dostupnost profesora / nastavnika studentima	①	②	③	④	⑤	⑥
15	Povećanje mogućnosti (oblika, načina) komunikacije studenata s profesorom / nastavnikom	①	②	③	④	⑤	⑥
16	Povećanje mogućnosti komunikacije među studentima u procesu učenja	①	②	③	④	⑤	⑥
17	Omogućavanje virtualnih kontakata/komunikacije studenata i nastavnika sa stručnjacima iz gospodarstva / iz prakse	①	②	③	④	⑤	⑥
18	Omogućavanje kolaboracijskog učenja (komunikacija s nastavnikom i drugi studentima unutar grupe kod zajedničkog rada na projektu / problemu)	①	②	③	④	⑤	⑥
19	Mogućnost kontinuirane samoprovjere znanja studenata	①	②	③	④	⑤	⑥
20	Mogućnost provjere znanja studenata i polaganja ispita u virtualnom okruženju	①	②	③	④	⑤	⑥
21	Mogućnost pristupa hrvatskih studenata međunarodnim / stranim obrazovnim programima i studijima - međunarodni studij na daljinu iz Hrvatske	①	②	③	④	⑤	⑥
22	Mogućnost pristupa hrvatskih studenata međunarodnim / stranim obrazovnim sadržajima u okviru studiranja u Hrvatskoj	①	②	③	④	⑤	⑥
23	Mogućnost pristupa stranih studenata studijima u Hrvatskoj	①	②	③	④	⑤	⑥
24	Upoznavanje studenata s e-učenjem, kao alatom i okruženjem za cijeloživotno učenje	①	②	③	④	⑤	⑥

III	PLANOVI FAKULTETA / AKADEMIJE U PODRUČJU E-UČENJA	
1	Planira li fakultet/akademija izradu vlastitog strateškog/razvojnog dokumenta koji će urediti i pitanja e-učenja?	☐ fakultet već ima takav dokument ☐ DA, u idućih 12 mjeseci ☐ DA (dugoročno) ☐ NE
2	Jeste li kao fakultet/akademija zainteresirani za uporabu virtualnog okruženja (VLE) / sustava za e-učenje (LMS) Merlin u sklopu Centra za e-učenje u Srcu?	☐ već koristimo ☐ DA, u idućih 12 mjeseci ☐ DA (dugoročno) ☐ NE
3	Ukoliko ste na prethodno pitanje odgovorili NE molimo obrazložite zašto	☐ fakultet već ima vlastiti LMS ☐ planiramo uspostaviti vlastiti LMS ☐ _____
4	Ukoliko planirate uspostaviti vlastiti sustav za e-učenje (LMS) a ne koristiti onaj u Srcu molimo navedite razlog	
5	Planira li fakultet/akademija finansijski podupirati razvojne projekte u području primjene e-učenja (npr. finansirati izradu materijala za e-učenje)?	☐ DA, u idućih 12 mjeseci ☐ DA (dugoročno) ☐ NE
6	Planira li fakultet/akademija uporabu tehnologija e-učenja za izradu studijskih programa koji će pretežno/u potpunosti biti on-line?	☐ DA, u iduće 2 godine ☐ DA (dugoročno) ☐ NE
7	Planira li fakultet/akademija uporabu tehnologija e-učenja za izradu obrazovnih programa u okviru cijeloživotnog obrazovanja, a koji će pretežno/u potpunosti biti on-line?	☐ DA, u iduće 2 godine ☐ DA (dugoročno) ☐ NE
8	Planira li fakultet/akademija uporabu tehnologija e-učenja za izlazak na međunarodno tržište obrazovanja s on-line studijskim programima?	☐ DA, u iduće 2 godine ☐ DA (dugoročno) ☐ NE
9	Fakultet / akademija je u plan rada za 2011. godinu uvrstila i aktivnosti definirane Strategijom e-učenja Sveučilišta u Zagrebu?	☐ DA ☐ NE
10	Ako je odgovor na prethodno pitanje DA, molim navedite koje	
11	Fakultet / akademija planira u 2011. godini u primjenu e-učenja uložiti finansijska sredstva u iznosu	☐ 0 kuna ☐ < 10.000 kuna ☐ 10.000-50.000 kuna ☐ > 50.000 kuna

IV	DODATNE NAPOMENE I PORUKE
<i>Ukoliko smo propustili postaviti neko pitanje ili nam želite nešto dodatno priopćiti ili predložiti molimo upišite:</i>	

Još jednom Vam zahvaljujemo na vremenu izdvojenom za popunjavanje ovog upitnika.

U slučaju da imate pitanja u vezi popunjavanja ovog upitnika molimo da pitanja pošaljete na e-mail adresu ueu@unizg.hr ili nas nazovete na telefon Centra za e-učenje u Srcu : (01) 616 51 71.

POPUNJENI UPITNIK MOLIMO DOSTAVITE NA ADRESU:

**Sveučilišni računski centar Srce, Centar za e-učenje,
J. Marohnića 5, 10000 Zagreb**